

MAAELUMINISTEERIUM

Mulla- ja veekaitsetoetus

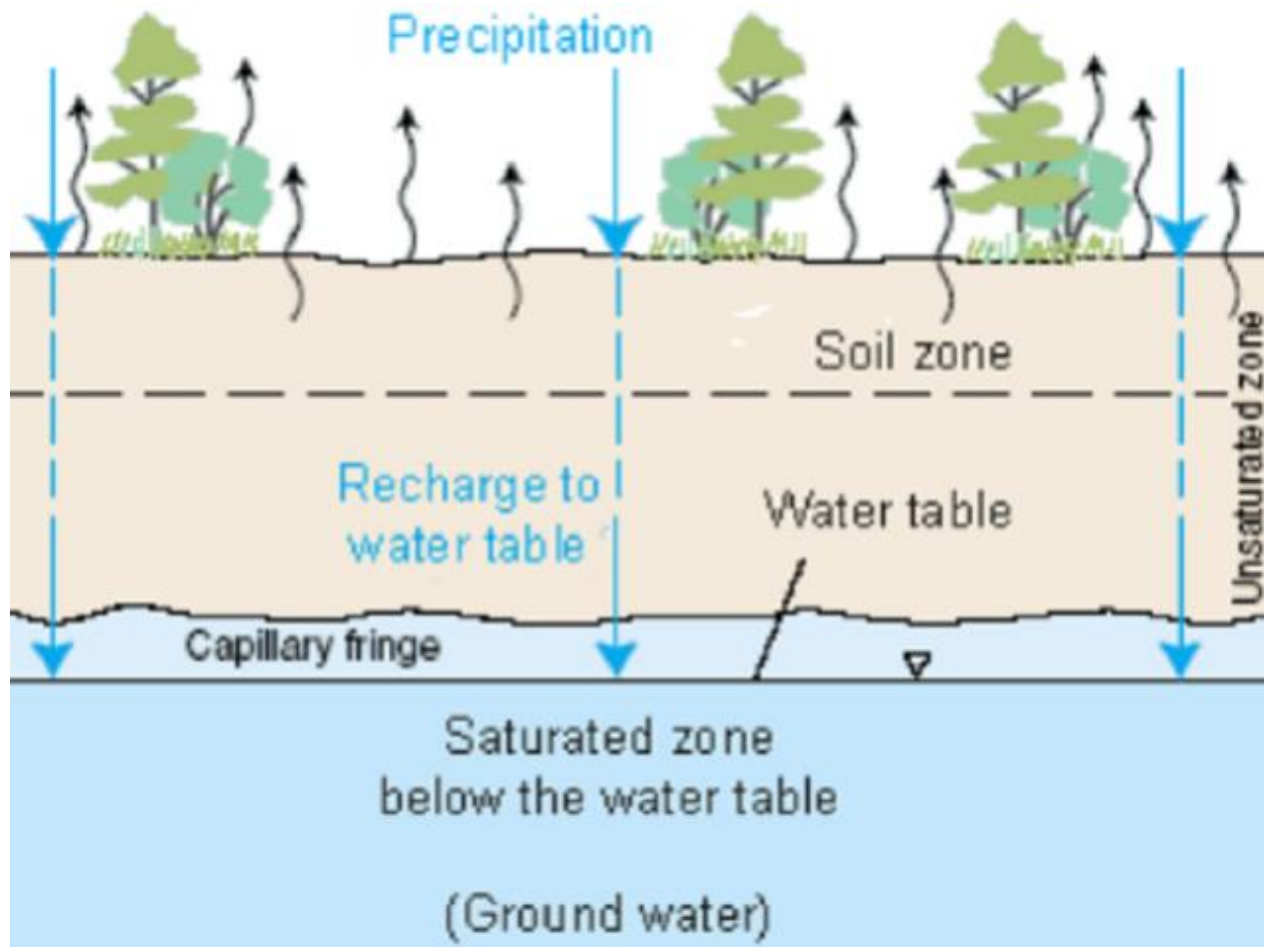
Eike Lepmets

Maakasutuspoliitika osakond

Põllumajanduskeskkonna büroo

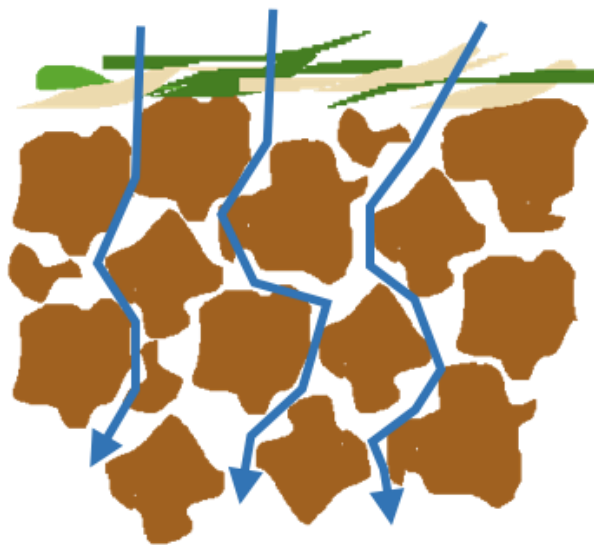
02.12.2020

Muld toimib toitainete hoidjana ja puhastusfiltrina

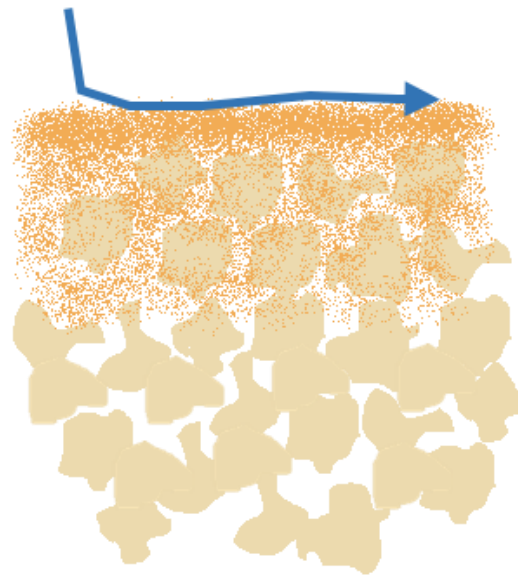
Mullaseisund ja vee läbilaskevõime

Figure 1.

Healthy Soil

- Good structure
- Water infiltration into soil pores
- Slows water velocity
- Dark color
- High organic matter
- Soil surface is covered with dead vegetation

Degraded Soil

- Weak structure
- No water infiltration soil pores clogged
- Water runs off quickly
- Light color
- Low organic matter
- Soil surface is covered with a soil crust

Mullakaitiselt on sekkumise seotud - 1

- Vajadusega suurendada Corg sidumist muldades.
- Vajadusega kaitsta muldade Corg varu.
- Kõige suurema Corg sisaldusega ja mineraliseerumisele haavatumad on just haritavad turvasmullad.
- Turvasmuldi põllumajandusmaal on ca 69 700 ha, seega 7% põllumajandusmaast.
- 63% turvasmuldadest ehk 43 911 ha on kasutusel püsirohumaana ja 37% ehk 25 789 ha on kasutusel põllumaana. Eelkõige on need ka degradeerumisohus.

Mullakaitiseliselt on sekkumise seotud - 2

- Vajadusega vähendada mulla ja toitainete ärakannet.
- Mullaerosioon mõjutab oluliselt mullaviljakust ning on üheks olulisemaks toitainete väljakannet põhjustavaks protsessiks.
- Erodeerunud ja erosiooniohuga mullad moodustavad vaid 3,1% Eesti põllumaast.
- Laiaulatuslikum on tuuleerosioon, kuid kahjustavamaks võib lugeda vee-erosiooni.

Veekaitiselt on sekkumise suunatud

- Põllumajandusmaale, millel toimuva põllumajandusliku tegevuse kaudu on võimalik vähendada pinna- ja põhjavee toitaainesaldust.
- Põhjaveekogumitele - kaitsmata põhjaveega ala, allika- ja karstiala.
- Pinnaveekogumitele, mis on toitainete tõttu kesises, halvas ja väga halvas seisundiklassis.

Sekkumise eesmärgiks on panustada järgmistesse erieesmärkidesse:

EE 4 – panustada kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse ning säästvasse energiasse;

EE 5 – edendada säästvat arengut ja selliste loodusvarade nagu vesi, muld ja õhk tõhusat majandamist;

EE 6 – soodustada veekogumeid säästvaid põllumajanduspraktikaid pinna- ja põhjavee kvaliteedi tagamiseks.

Sekkumine: keskkonna-, kliima- ja muud majandamiskohustused (artikkel 65, viieaastane kohustus)

Toetuse saajad

- Toetuse saajad on põllumajandustootjad (KSM, mahe, ...)
- Toetusega hõlmatud maa peab asuma põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registris.

Toetusõiguslikkuse nõuded

Mullakaitsetoetus

- Min 0,3 ha põld, kus põllumassiivi põhimullana on 70–90% ulatuses turvasmullad (M, S, R, AM) ja/või vähemalt 70% erodeeritud (E,e) ja deluviaalmuldade (D) kompleks.
- Toetust ei maksta HPK 2 kohaste märgalade/ turbaalade kohta (põllu kohta, kus põllumassiivi põhimullana on üle 90% ulatuses turvasmullad).

Toetusõiguslikkuse nõuded

Veekaitsetoetus

- Põhjaveekaitsetoetus: min 0,3 ha põld, mis asub
 - vähemalt 50% ulatuses kaitsmata põhjaveega alal
 - olulisel allika- ja karstialal
 - millel asub allikas või karstivorm.
- Pinnaveekaitsetoetus: toitainete tõttu kesises, halvas ja väga halvas seisundiklassis oleva pinnavee-kogumiga piirnev min 0,3 ha põld.

Mullakaitsetoetuse saamise nõuded kohustusealuse põllu kohta

- Hoida rohukamaras.
- Mullaharimistöödega ei tohi kahjustada rohukamarat: künd, kultiveerimine, koorimine ja üldjuhul ka randaalimine ja freesimine on keelatud.
- Rohumaa äestamine on lubatud.
- Rohukamarat võib uuendada ainult otsekülvi ja pealtparandamise teel.
- Turvasmuldadel asuvat rohumaad on üks kord kohustuseperioodi jooksul lubatud randaalida või freesida.
- Rohukamara kahjustamine ülekarjatamise ja üldhävitava süsteemse toimega herbitsiidiga on keelatud.

Muud mullakaitsetoetuse saamise nõuded

- Taotleja korraldab mullaproovide võtmise arvestusega, et iga kuni 5 ha toetusõigusliku põllumajandusmaa kohta on võetud üks mullaproov. (ph, P, K Corg).
- Taotleja peab osalema 1 x kohustuseperioodi jooksul mullakaitseteemalisel koolitusel.
- FASTi kasutamine.

Põhjaveekaitsetoetuse saamise nõuded kohustusealuse põllu kohta

- Hoida rohukamaras.
- Mullaharimistöödega ei tohi kahjustada rohukamarat: künd, kultiveerimine, koorimine, randaalimine ja freesimine on keelatud.
- Rohukamarat võib uuendada ainult otsekülvi ja pealtparandamise teel.
- Rohukamara kahjustamine ülekarjatamise ja üldhävitava süsteemse toimega herbitsiidiga on keelatud.
- Koolitus, mullaproovid, FAST.

Pinnaveekaitsetoetuse saamise nõuded kohustusealuse põllu kohta

- Pinnaveekogumi äärde tuleb jätta veeseaduse kohasele:
 - 10 m veekaitsevööndile lisaks 40 m veekaitsevöönd
 - 20 m veekaitsevööndile lisaks 30 m veekaitsevöönd
- Järgida samu nõudeid, mis veeseaduses. Keelatud on:
 - mullaharimistööd, väetise ja reoveesette kasutamine ning sõnnikuhoidla ja –auna paigaldamine;
 - keemilise taimekaitsevahendi kasutamine
- FAST, koolitus

Tulemusindikaatorid

- Süsiniku säilitamine mullas ja biomassis
- Mulla kvaliteedi parandamine
- Vee kvaliteedi kaitse